

A terv felélesztése

Körülbelül négy hónappal Kállay kinevezése után a Heszlényi vezérőrnagy által megpendített ötletbe ismét életet leheltek. A magyar kormány kialakította általános politikáját, és többé-kevésbé a zsidókérdéssel kapcsolatos álláspontját is meghatározta, a németek pedig a wannseei konferencián eldöntötték, hogy a végleges megoldást fogják alkalmazni. Tény, hogy ekkorra már a szlovák zsidókkal együtt sok magyar anyanyelvű zsidót is elnyelt az auschwitzi pokol.¹¹

Az „idegen” zsidók „áttelepítésének” gondolatával ezúttal Homlok Sándor hozakodott elő. Július 2-i keltezésű levelében emlékeztette az OKW-t a Heszlényi által felvetett javaslatra, és végérvényes döntést sürgetett.¹² A hónap vége felé Karl Klingenfuss, a német külügyminisztérium *Deutschland* (később *Inland*) osztályának követségi tanácsosa hivatala egyetértését fejezte ki azzal a tervvel kapcsolatban, hogy Magyarország meg akar szabadulni nemkívánatos zsidóitól, és ígéretet tett, hogy megpróbálja biztosítani a szállítási lehetőségeket, amelyek hiánya januárban megakadályozta a terv megvalósítását. Megígérte azt is, hogy megvizsgálja, vajon nem lehetne-e a Magyarországról kitelepítendő zsidókat Transznisztríában elhelyezni, vagyis a Dnyeszter és a Bug által közrefogott területen, amelyet a Szovjetuniótól Romániához csatoltak.¹³ Augusztus elején arról tájékoztatta az OKW-t, hogy az ügyet végérvényes döntés végett az RSHA-hoz tették át, Himmler hivatalához, amely az „áttelepítés” kérdésével volt megbízva.¹⁴ A románokra ez idő tájt nagy nyomás nehezedett a zsidókérdéssel kapcsolatban, ők azonban szembehelezkedtek ezekkel a követelésekkel, s elvetették azt a gondolatot, hogy magyar zsidókat telepítsenek a Bug és Moldávia vidékére.¹⁵ Klingenfuss váratlan égi áldásnak tekintette a románok ellenkezését, és rögtön (1942. augusztus 5-én) jelentette Eichmann-nak, akinek az volt a feladata, hogy a deportáltakat Auschwitzba, valamint a német megszállás alatt álló Lengyelország más haláltáborába irányítsa.¹⁶

Az egész ügy újabb lendületet kapott azzal, hogy szeptember 17-én Klingenfuss ismét érintkezésbe lépett Eichmann-nal, s közölte vele, hogy Wiesner őrnagy a Wehrmacht részéről tudni szeretné, mi az RSHA válasza, mivel a téma a hónap végén egy konferencia napirendjén szerepel.¹⁷ 1942. szeptember 25-én Eichmann levélben közölte, hogy technikai nehézségek vannak, és a zsidó menekültek deportálása végett nem mozgósíthatja az egész deportálási gépezetet. Azt ajánlotta, hogy várjanak, amíg Magyarország is hajlandó lesz a végleges megoldás alkalmazására.¹⁸ Klingenfuss szeptember 30-án továbbította az információt az OKW-nak.¹⁹